מבב א ב מיני פיין מהלי

גר.

א) לעיל נב: ובכורות ט:ז, ל) נעיל נכ. [בכולות ע.], ב) [בכורות שם], ג) מעשר שני פ"א מ"ז, ד) [בדפו"ר ליתה אפי׳, והרש"ל מוחק כיננו מפי , יוארש כ מומק בירושלים. וכן ליתא במשנה דמע"ש], **ה**) [בכת"י נוסף: בירושלים. וכ״ה בראשונים]. כון, ח) נע"בן, ט) נכחה דיש להוסיף: במתכוין להוליא מעשר לחולין. הר"ש מדעקויה, ע"שן, י) וקוכה מ:], ל) [פרק א הלכה ט"ו], ל) [וע"ע היטב מוס' סוכה מ: ד"ה שמא יגדלו. מ) ומע"ש פ"ג מ"י, ע"ש], () [בדפו"ר: בקדוש', וגדל"ל בקדושתן], בקרום, ומל כרחך, ס) [בדפו"ר: ועל כרחך, ים) [כל פוריל : אער כל לאן , ול״ה ברש״ל], **ע**) [בדפו״ר : דאמ׳, ונדל״ל דאמרינן], לאמר, יומר ל לאמר קון, (בעיין לעיל כג ע"בן, (בע"ע חוס' ב"ק סח: ד"ה הוא דאמר וחוס' סוכה לט. ד"ה מעות], ק) [יחכן של"ל ומשני דשאני הכא], ר) [חיבת לאו ל"ב ויחכן שהיא נו״ה. או שנ״ל ומיהו שהית טיים, חו שריינ וניהו לאו [כללא הוא דהא] בדס], ש) [ברש"י טהורה, אמנס

הגהות הב"ח

ע" הגהות הגר"א ול"בן,

(**ה**) תום' ד"ה מתקיף וכו' רולה לומר דהלוקח וכו': (ב) בא"ד על מעות הללו ומשני כל המתלקט אלמא דמשוה חלול להקדש ופי׳ ריב״א :3″5⊃

הגהות הגר"א

[א] גמ' ואמאי יחזרו דמיו למקומם. נ"ב פי' דהל בבהמה טמאה בין שוגג כו' כמ"ש בתוס' ד"ה במזיד ז בתוס' ד"ה בו בשם התוספתא:

מוסף רש"י

במזיד. שנתכוון לחללו, קידש. אם קידש בו את קי ש. מס קים כן מנ האשה מקודשת (בכורות 0:). דמעשר ממון הדיוט **הול** (לעיל נב:).

מוסף תוספות

א. וכמו שמפרש ר' יהודה שלקחן מתחילה שלמים דאז לא גזרו מוס' הרח"ש. ב. ... ב דצנועים פליגי התם קיי"ל רר' ייחנז דלית ליה

נשוגג. שלא ידע שהן מעות מעשר שני יחזרו דמים למקומם כופין אם לקח בשוגג יחזרו דמים למקומם. פי׳ בקונט׳ דכופין המוכר המוכר להחזיר הדמים דמקח טעות הוא שאילו ידע שהן מעות מעשר לא היה לוקחה דטריחא ליה מילתא להוליכה לירושלים ובמעות הוה ניחא ליה לאמטויינהו: במקום. בירושלים דכתיב (דברים יב) אל

המקום אשר יכחר וגו': כד"א.

אמויד קאי: לשם שלמים. שכן דרך

כל בהמות שנקחות בכסף מעשר

ליקרב שלמים כדילפינן לה במנחות

(דף פב.) שם שם חבחת שלמים

ואכלת שסי ובמעשר כתיב ואכלת

שם:" לחולין. שלקחה לאוכלה חוך

למקום: בין שוגג. לאו אמתכוין

להוליא לחולין קאי דא"כ לאו שוגג

הוא והאי מתכוין דקתני אמזיד קאי

והכי קאמר אבל לקחה לשם חולין

דמזיד דידיה מתכוין להוליא מעשר

לחולין הוא בין שוגג בין מזיד יחזרו

דמים למקומם שוגג משום דמקח

טעות הוא ומזיד דקנסי׳ ליה למוכר

כדאמר לקמוף דלאו עכברא גנב אלא

חורא גנב: במויד קידש. דכיון

דליכא טעות משום קנסא לא אמרי

רבנן דליבטול: אמר ר' אלעור.

מתניתין ליכא למיקנסיה כלל דאשה

יודעת כו' ולא נתכוונה להוליאו

לחולין אבל מוכר זה יודע שהמעות מתחללות על הבהמה וחולין הן

בידו ועבר על לפני עור לא תתן מכשול (ויקרא יט) דיודע שהלוקח

מתכוין לאוכלה בעירו: והרי בהמה טמאה דאדם יודע כו'. דאיכא למימר כי שקיל להו למעות אדעתא לאסוקינהו לירושלים שקיל להו ותנן יאכל כנגדן הלוקח יקח מעות משלו ויאמר כל מקום שהמעות

ביד מוכר יהו מחוללות על אלו ויעלם ויאכלם בירושלים: **אלא מסני**׳

באשה חבירה עסקינן דידעה. שאין מעשר שני מתחלל ע"י קידושיה

ועולה ואוכלתן אבל סתם מוכר לא ידע שאין מעשר מתחלל על בהמה

ואם להח בשוגג יחזרו דמים למהומם במזיד כשברח

תעלה ותאכל במקום אמר רבי יהודה במה דברים אמורים במתכוין ולקח תחילה לשם שלמים אבל במתכוין להוציא מעות מעשר שני לחולין בין שוגג בין מזיד יחזרו דמים למקומם והאנן תנן ירבי יהודה אומר במזיד קידשׁ יודעת שאין הלעזר אשה יודעת שאין מעות מעשר שני מתחללין על ידה ועולה ואוכלתו בירושלים מתקיף לה ר' ירמיה והרי בהמה ממאה עבדים וקרקעות דאדם יודע שאין מעות מעשר שני מתחללין עליהן יותנן אין לוקחים בהמה ממאה עבדים וקרקעות במעות מעשר שני האפי' בירושלים ואם לקח יאכל כנגדן∘ אלא הכא באשה חבירה עםקינו דידעה אמר מר אם לקח יאכל כנגדן [א] ואמאי יחזרו דמיו למקומם כי התם יאמר שמואל

וי"ל דודחי קנס הוא לו מה שאנו אומרים יחזרו דמים למקומם דבלאו חזרת המקח יכולים לפוטרו מלהעלות המעות לירושלים שהיינו מלריכים הלוקח לחלל קדושת מעות המעשר שביד המוכר מאחר שהמוכר לפנינו והיה הלוקח מעלן לירושלים והיינו דפריך ליקנסיה ללוקח שיאכל כנגדן בירושלים ויחלל עליהם קדושת מעות המעשר שביד המוכר:

אדרבה ריוח הוא לו שיפטר לעלות

לירושלים כי המעות של מעשר שני

אינן בידו כיון דאמרינן יחזרו למקומם

להחזיר הדמים דמקח טעות הוא דאם היה יודע שמעות

מעשר הן לא היה לוקחה דטריחא ליה מילתא להוליכה לירושלים

והמעות הוה ניחא ליה לאמטויינהו וא"ת מה קנס הוא למוכר בהך

במזיך תעלה ותאכל במקום. וקשה כמאן אמיא הך

ברייתא אי כרבנן הא אמריי אין מתחללין אפי׳ דיעבד ואי כר׳ מאיר אפי׳ לכתחילה מחללין דהכי איתא בתוספתה דמסכת שביעית (פ"ו) דקתני אחד שביעית ואחד מעשר שני מחללין על חיה ועוף ועל

הבהמה בעלת מום והא דנקט לעיל מתחללין במלחיה דר"מ דמשמע דיעבד משום רבותא דרבנן נקטה לאשמועינן דאפי׳ דיעבד אין מתחללין ואומר ר"י דאתיא כרבנן ולכך מתחלל הכא על בהמה דמיירי בתמימה דחזיא לשלמים ויביא אותה לירושלים ויאכלה בתורת שלמים או והתם מיירי בבעלת מום דלא חזיא לשלמים ולכך אין מתחלל בדיעבד גזירה שמא יגדל עדרים עדרים והכי נמי איתא בתוספתא דמעשר שניי בהך ברייתא דקתני במילתיה דרבי יהודה אם היתה בעלת מום או שהיו פירותיו טמאין בין בשוגג בין במזיד יחזרו דמים למקומם ומההיא דהגוזל קמא (ב"ק דף או:) דקאמר זבין

טמחה: כי הסס. כדחמרן גבי לוקח בהמה טהורה מזיד ש: בהמה וממטי לה התם שמא אתיא כר' מאיר דאמר מותר לחלל כשברת לכתחילה אי נמי כרבנן ואפילו לכתחילה ומשום תקנת מעות בבל שאינם יולאים להדיא בירושלים 0: אבל במתבוין להוציא מעות מעשר שני דחודין. פי׳ בקונטרס שלקחה לאוכלה חוץ לירושלים בין שוגג לאו אמתכוין להוליא לחולין קאי דאם כן לאו שוגג הוא והאי מחכרון דקתני אמזיד קאי וה"ק אבל לקחה לשם חולין דמזיד דידיה מכוין להוליא מעשר לחולין הוא בין שוגג בין מזיד יחזרו דמים למקומם שוגג משום דמקח טעות הוא ומזיד דקנסינן ליה למוכר כדאמרינן לקמן לאו עכברא גנב אלא חורא גנב ופריך והאנן תנן ר׳ יהודה אומר במזיד קידש פירוש כיון דטעות ליכא משום קנסא לא אמרו רבנן דליבטל כי הכא דאמרינן יחזרו דמים למקומם אמר ר׳ אלעור מתני׳ ליכא למיקנסיה כלל דאשה יודעת כו׳ ולא נתכוונה להוליאו לחולין אבל מוכר זה יודע שהמעות מתחללות על הבהמה וחולין הן בידו ועובר על לפני עור לא תתן מכשול שהרי יודע הוא שהלוקח מתכוין לאוכלה בעירו כך פירש הקונטרס וקשה טובא חדה דאטו ברשיעי עסקינן שפי׳ שהלוקח מתכוין לאכלה חוץ לירושלים ועוד קשה מאי לפני עור לא תתן מכשול איכא הכא הלא אם לא יקח ממנו יקח מאדם אחר ולא שייך לפני עור אלא דוקא דקאי בתרי עברי דנהרא כגון מושיט כוס יין לנזיר ואבר מן החי לבני נח כדאמרינן פ״ק דמסכת ע״ו (דף ו:) ועוד קשה דמשמע מתוך פירושו שהבהמה נתפסת בקדושה והמעות נתחללו וכי משום קנס נאמר יחזרו דמים למקומם והמוכר יאכל הבהמה חוץ לירושלים וליכא למימר שיחזור ויחלל לוקח קדושת הבהמה על מעותיו דהא ארבי יהודה קיימא דסבר לקוח בכסף מעשר אינו נפדה ש דלא אלים למתפס פדיונו ועוד קשה מאי פריך והאנן תנן רבי יהודה אומר קידש הא לא דמיא כלל דהכא לוחח אמר בפירוש שלא יוליכנה לירושלים אבל הכא האשה אומרת שתוליכנו לירושלים לכך פר"י אבל במתכוין להוליא מעות מעשר שני לחולין כלומר שהתנה עם המוכר שלא תחול קדושת המעות על הבהמה אלא המעות יהו 🔾 בקדושה ועל המוכר להעלותן לירושלים והיינו מתכוין להוליא מעות מעשר שני לחולין שהקדושה לא תחול על בהמתו יחזרו דמים למקומם דחיישינן שמא יאכלם המוכר חוך לירושלים שהוא סבור המוכר דפקע מינייהו קדושת מעשר שני ואע"ג שפירש לו הלוקח קסבר שאין ללוקח להפקיע קדושת המעות כיון שמכר לו דבר הראוי להתחלל והשתא פריך שפיר והא חנן במזיד קידש ומעות לא נתחללו ושבקינן להו ביד האשה וסמכינן עלה שתעלם לירושלים הכא נמי למה המכר בטל יעלם המוכר לירושלים ויאכלם בקדושת מעשר ומשני אשה יודעת כו' אבל הכא המוכר

מתקיף לה ד' ירמיה והלא בהמה ממאה. שאינה ראויה להתחלל עליה מעות ואפילו הכי קאמר יאכל כנגדן ולא אמרינן אדם יודע ואם כן גבי אשה נמי הוה ליה למימר דבעל יאכל כנגדן בירושלים ופירש בקונטרס דיאכל כנגדן רוצה לומר (מ) והלוקח יקח מעות משלו ויאמר כ"מ שהמעות ביד המוכר יהו מחוללים על מעות אלו ויעלם ויאכלם בירושלים והקשה רבי יצחק בן אברהם הא מוקמא לה בסמוך כשברח המוכר וא"כ היאך הוא יכול לחללם והרי אין אדם מחלל דבר שאין ברשותו כדאמר בפרק מרובה (ב"ק דף פט.) בשמעתא דלנועין דפריך לר' יוחנן דאמר גזל ולא נחייאשו הבעלים שניהם אינם יכולין להקדיש זה לפי שאינו שלו וחה לפי שאינו ברשותו ופריך מהאי דצנועין שהיו אומרים כל הנלקט מזה יהו מחוללין על מעות הללו ™ אלמא דמשוה חלול להקדש⊏ ומשני כל המתלקט ופירש ריב״א דאין זה אלא קנסא דקנסוהו ללוקח אבל לעולם המעות קדושים ביד המוכר והר״ר מאיר מפרש שאני הכא שהלוקח יכול לחלל המעשר ביד המוכר משום דזכות הוא לו למוכר וזכין לו לאדם שלא בפניו דהא זכייה מטעם שליחות והוי כמו שליח והכי נמי אמרינן בנדרים (דף לו:) דבעי התם התורם משלו על חבירו לריך דעת בעלים או לא מי אמרינן זכות הוא לו וזכין לאדם שלא בפניו או דילמא ניחא ליה לאינש למיעבד מצוה בממוניה 🌣 ועד כאן לא מיבעיא ליה החם אלא משום ש דאמר ניחא ליה לאינש למיעבד מצוה בממוניה אבל היכא דלא שייך כי אם זכות כי הכא עבדינן זכותיה אבל בההיא דצנועים ליכא למימר הכי שהרי הגזלנים עצמם אינם יכולים לתחן כלום מה שבידם שהרי אינו שלהם והוי גזל ולא נתייאשו וכיון דאינהו לא מלי עבדי שלוחייהו נמי לא מלי עבדי® והשתא ניחא שכשהמעות ביד המוכר יצא לחולין אם יאכל הלוקח כנגדו אע״פ שאין בידו דכיון שהוא זכות למוכר יעשה לוקח שלוחו ויחללנוט:

אינו יודע לפי שמוכר לו דבר הראוי להתחלל עליו וקסבר שלא הועיל תנאי של לוקח ויצאו לחולין ואם נאמר לו שיוליכם לא יאמין לנו:

תום' ר"י הזקן

יאכל כנגדן. הלוקח יקח מעות משלו ויאכלם בירושלים ויאמר כל מקום . שהמעות ביד המוכר הרי הם מחוללים על אלו. אשה יודעת. פי׳ קסבר הואיל ואשה שייכא נמי הדינין. ואותביה . בהמה טמאה דאדם יודע בוזכור סכואור האדם יודע וכר'. כלומר כולהו שייכי במעשר ולדידך כל בני אדת יודעית כל הדיוית. ק) ושאני הכא באשה חברה. כלומר סתמא חברה. דאיושי וושי אט"ג דשייכי בעניינא לא בקיאי בכולהו דינין דההוא עלמא, ומתני׳ איירי באשה שלמדה מעשר שני דיניו. ומיהו ל) לאו בדם מומאחה ומהרחה שהיא סופרת לעצמה ובעלה נשען עליה, כל אשה היא חברה לגבי הא עצמה מדם שראתה שוב אינה יכולה לומר שאותו דם הוא ממכה שיש לה במקור כמו שבארנו פרק תינוקת. ומהכא חזינן בהדיא דבמאי דשייכי חדא דינא אית להו עם שאר אינשי דלא גמירי שוה עם סתם מוכר שמכר לו בהמה טמאה, והכי הכי איצטריך כאשה חכרה. וכי החמו דה"נ אמרינן גבי לוקח בהמה ש) טמאה מזיד כרייחא, שברח המוכר